

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO LEGISLACYJNE

Warszawa, 25 lipca 2019 r.

**Opinia do ustawy o ratyfikacji Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej
a Rządem Stanów Zjednoczonych Ameryki o wzmocnieniu współpracy
w dziedzinie zapobiegania i zwalczania poważnej przestępczości,
podpisanej w Waszyngtonie dnia 12 czerwca 2019 r.**

(druk nr 1268)

I. Cel i przedmiot ustawy

Celem ustawy jest wyrażenie przez Parlament zgody na ratyfikację przez Prezydenta RP Umowy regulującej współpracę między Rządami Polski i Stanów Zjednoczonych Ameryki w dziedzinie zapobiegania i zwalczania poważnych przestępstw.

Umowa zawiera szczegółowe rozwiązania dotyczące dostępu do baz danych zawierających dane daktyloskopijne, przewiduje możliwość wnioskowania Strony o przeszukanie przez drugą Stronę własnych baz DNA, reguluje kwestie ochrony przekazywanych danych osobowych oraz określa inne, liczne formy współpracy.

Celem Umowy jest zwalczanie zarówno krajowej, jak i międzynarodowej przestępczości, w szczególności o charakterze terrorystycznym.

Ponadto zawarcie Umowy stanowi jeden z niezbędnych warunków dla włączenia Polski do amerykańskiego programu o ruchu bezwizowym – Visa Waiver Program.

Przepis art. 1 zawiera podstawowe dla Umowy definicje, w tym definicje: „danych daktyloskopijnych” „danych osobowych” oraz co należy rozumieć przez „poważne przestępstwo”.

Art. 2 Umowy określa cel Umowy, którym jest wzmocnienie współpracy między Stronami w dziedzinie zapobiegania i zwalczania poważnych przestępstw. Wyraźnie przy

tym wskazano, że zgłaszanie zapytań przewidzianych w Umowie jest dozwolone wyłącznie na potrzeby zapobiegania, wykrywania i ścigania poważnych przestępstw.

Przepisy art. 4–7 przewidują rozwiązania związane ze wzajemnym dostępem do krajowych zautomatyzowanych systemów identyfikacji daktyloskopijnej. Umożliwi on sprawną wymianę danych osobowych, co będzie się przyczyniać do szybkiego wykrywania sprawców przestępstw.

Art. 8 Umowy dotyczy przeszukiwania przez Stronę, na wniosek drugiej ze Stron, baz danych DNA, zgodnie z przepisami prawa wewnętrznego oraz wymogami technicznymi.

Przepisy art. 9–14 stanowią o możliwości przekazywania danych osobowych i innych danych w celu zapobiegania poważnym przestępstwom, regulują kwestię ochrony danych osobowych oraz ustanawiają ograniczenia przetwarzania danych osobowych i innych danych.

Umowa wprowadza również możliwość określenia przez Stronę przekazującą dane (zgodnie z jej prawem wewnętrznym) warunków ich wykorzystania. Wówczas w przypadku przyjęcia danych, Strona otrzymująca jest zobowiązana do przestrzegania tych warunków.

Umowa określa sytuacje, w których Strona otrzymująca dane, na wniosek Strony przekazującej, jest zobowiązana je blokować, poprawiać lub usunąć (art. 12), oraz wprowadza obowiązek rejestrowania czynności dotyczących przekazywania danych (art. 13).

Odpowiedzialność za monitorowanie przetwarzania danych osobowych przez Strony ma spoczywać na niezależnym organie ochrony danych osobowych (art. 14).

W art. 15 określone zostały również inne, liczne formy współpracy Stron, w tym: wymiana informacji o osobach podejrzanych o popełnienie przestępstw, o osobach usiłujących unikać odpowiedzialności karnej lub uchylających się od odbycia kary; wzajemne informowanie o nowych trendach i rozwoju w zakresie środków używanych przez sprawców przestępstw oraz o metodach rozporządzania przez nich dochodami pochodzącymi z przestępstwa; wzajemne zapewnienie technicznej i organizacyjnej pomocy w zapobieganiu i wykrywaniu sprawców przestępstw.

W art. 16 wskazano przypadki, w których Strona może odmówić częściowo lub całkowicie współpracy lub uzależnić ją od spełnienia określonych warunków.

Strony przewidziały w Umowie (w art. 24) możliwość zawieszenia stosowania Umowy w całości lub w części, w sytuacji kiedy jedna ze Stron istotnie naruszyła zobowiązania

wynikające z Umowy. Zawieszenie nastąpi wówczas niezwłocznie po notyfikacji dokonanej przez drugą Stronę.

Strony ponadto postanowiły, że realizacja postanowień Umowy będzie przedmiotem regularnych konsultacji.

Odnosnie do kosztów powstałych w związku z realizacją Umowy, wprowadzono zasadę, że każda ze Stron pokrywa koszty poniesione przez swoje organy.

Związanie Rzeczypospolitej Polskiej Umową nie spowoduje konieczności dokonania zmian w prawie wewnętrznym.

Związanie Rzeczypospolitej Polskiej Umową nastąpi przez jej ratyfikację, za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie, tj. w trybie art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 14 kwietnia 2000 r. o umowach międzynarodowych (Dz. U. poz. 443, z późn. zm.), zgodnie z art. 89 ust. 1 pkt 2 i 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Projekt ustawy (druk sejmowy nr 3657) pochodził z przedłożenia rządowego i był przedmiotem prac sejmowej Komisji Spraw Zagranicznych oraz Komisji Administracji i Spraw Wewnętrznych. Komisje w swoim sprawozdaniu wносиły o przyjęcie ustawy bez poprawek (druk sejmowy nr 3684).

Sejm uchwalił ustawę na 84. posiedzeniu w dniu 19 lipca 2019 r. w brzmieniu przedłożenia.

III. Uwagi szczegółowe

Ustawa nie budzi zastrzeżeń o charakterze legislacyjnym.

Beata Mandylis

Główny legislator